

26
3

Stahsti,

šarakstīti no Engures wezzaka mah,
zitaja

Jahua Pehtera Brandt,

un

pehž winna miršchanas labbeem draugeem

dahwinati

no

winna dehla Kahrta Brandt.

Der Druck wird gestattet unter der Bedingung,
daß die gesetzliche Anzahl Exemplare der Censurcomitat
abgeliefert werde. Dorpat, den 1. März 1843.
Censor Sahmen.

Dorpat,
Gedruckt bei J. C. Schünmann's Wittwe.

Preekſchwahrdi.

Mans mihtais tehws, kas ſahdus 45 gad-
 dus Engurè par mahzitaju bijis, 1821 mǎ
 gaddǎ ruddent pahr laipu ſtaigajoht pa-
 fritte un no weetas wairs ne warreja kuſte-
 tees. Weens ſaimneeks, meſchǎ buhdams,
 winna ſauſſchanu dſirdeja, peekrehje un ſawu
 mahzitaju nelaimè atraddis, tezzeja, zittus
 atrawdihht, un tǎ nu ſchee mannu nelaimigu
 tehwu pazehle, us krehſtu ſehdinaja un pee
 winna ſabihjuſcheem behrneem noneffe. Gan
 dakteris atbrauze, un to mekleja dſeedinaht,
 bet ne fo ne eefpehje. Nelaimigais ilgu laiku
 ſlims bijis, palikke gaudens. Mans prahts
 gan neffahs us augſtrahm leetahm, ne kǎ
 Engurè par mahzitaju buht, bet kad redſeju,
 ka tehws bes paliga buhdams ne ſinnaja fo
 eefahht, tad ſirds eekſch mannis eedeſe un es
 pats nu baſnizas teefu luhdsu, lai manni
 tehwm par ammata beedru dohtu, kǎ arri
 1822 gaddǎ notikke. Ihdſ 1835 tu gaddu,
 kurrǎ Deews winnu pehz ſawas wiſſaugſtakas
 ſinnas no ſchihſ paſaules atazinaja, es win-
 nam ar Deewa paligu dſihwibas naſtu pa-
 weeglinaju un eekſch tehwa pehdahm ſtaigaju.
 Ir ſchinnè laikǎ wiuſch ne atrahwahs, mah-
 zitaja darbus ſtrahdaht, jebſchu winnam ar
 krukken ¹⁸³¹ Kanzeli un altari bij jakahpi, tǎ
 ka Daſcham, kas to eeraudſija, ſirds nodrebbeja.
 De no to es ſché wehl wairak ne gribbu

1819 34 616

PSR
ZINZ
KANTON
MUNICH

ZA FB
R. 5306

KATALOG
242

ſtabſiht, jo ſché man tiffai tas padohms,
 labbeem draugeem parahdihht to, fo mans
 mihtais tehws ſawòs beidsamòs dſihwibas
 gaddòs ſarafſtijis, ka daſch, to laſſidams,
 prahtǎ nemtohs un us labbu dohtohs. Deews
 lai dohd, ka mans labs padohms ne taptu
 nihzinahhts, un ka daſch, pa Engures kap-
 ſehtu ſtaigadams un to weetinu uſſſittidams,
 kur wezza mahzitaja Brandt meefas duſſ,
 winna garram par to wehl pateizibu dohtu,
 fo labbu tas, paſaulè buhdams, irr meklejis
 iſſehht.

Kahrlis Brandt.

I.

Daſcha zilweka ſirdi un prahtu, jebſchu
 paſchu ne eſſam paſinnuſchi, tatschu warr no-
 praht, kad dabbujam ſinnaht, kǎ ſawu laizigu
 muhſchu ſchinnè paſaulè beidsis. Gohdigeem
 laſſitajeem gan ne buhs pretti, no labba
 wihra fo dſirdeht, kǎ dſihwojis, kǎ pee Dee-
 wa aigahjis; kaut tahdi arri jau ſenn buhtu
 mirruſchi, tomehr winnu peeminneſchana irr
 lohti labba teem, kas wehl dſihwi un zerre
 arri us preekſchu wehl dſihwoht, jo ta warr
 derreht weenam par mahzibu, ohtram par
 preeku, un tam, kas pee Deewa nogahjis,
 par gohdu. Ar ſahdu deewabihjigu ſirdi
 Plattuma Ihsaks, weens no Strasdes ſaim-
 neekeem pee juhrmallas, ſirmòs mattòs no-

nogullejis, to lai sché atinnam. Jau gana war kahdi 58 gaddi buht, ka tas nomiris, bet winsch tomehr pee zitteem, kad fahf no pagahjuscheem laikeem runnaht, labbâ peeminneschana buhs palizzis. Deems tam wairak kâ 80 gaddus lizzis pasaulê dsihwoht, un to bij ar peezeem dehleem fwehtijis, fo tas pehz fawas kahrtas leelus bij isaudsinajis un kâ labs tehws mihlejis un mahzijis. Ne tahlu no winna mahjahm dsihwoja tam labs faiminsch un peetzizigs draugs. Kâ nu schee abbi weenadu prahstu turreja, tad tee ikreis pa fwehtkeem un fwehtahm deenahm kohpâ fanahze Deewa wahrdu lassidami un garrigas dseefmas dseedadami, zits zittam sirdi kristigâ taifnibâ un zerribâ stiprinadami. Zâ daschus gaddus kohpâ darrijuschi, wezzais Jhsaks us sawu draugu salka: „Es juhtu, ka ifdeenâs „wahjaks tohpu un ka mans zelsch pasaulê „tekt us beigahm, kad manna stunde buhs „klastu, tad tew liffchu zaur sawu dehtu pee „fewis aizinaht, un tad tew man jadseed di- „was dseefmas, fo tewim eefihmoschu, kad „tu to beidsamu dseefmu buhst nobeidsis, tad „mans beidsams azzumirkhis gan arridsan „buhk klast.“ Zo darriht draugs tam zeeti peefohla, un tã wehl labs laiks aiseet, fur wezzais Jhsaks, kâ bespehjneeks, tomehr dsihwo. Wennâ rihtã tas zekahs, kâ ifdeenâs, no fawas gulkamas weetinas. Baltu kreklu apwilzis un ar behrneem rihta pahrtarus no-

turrejis, tas wehl ehd brohfastu kohpâ ar teem. Pehz tam winsch salka: „Nu dehli! „laiks buhs klast, sataiseet man gulkamu „weetu, sché patt istabas plahnê, ka warru „nogulletees, un noklahjeet to glihti ar baltu „palagu.“ Zo tudohk padarrijuschi, pats wezzais wehl leen sawâ kambarit un isnem no flapja peezus mazzinus ar naudu mehreni pilditus, schohs noleek weenâ rindê pee gulkamas weetas pagalwas. Nu tas salka us weenu no saweem dehleem: „Zezi schigli pee „manna mihta drauga un salki tam, ka es „teizis, nu laiks klast, lai nahf bes kawe- „schanas, tã kâ peefohljis.“ Dehls dohdahs us weetu projam, un atwedd pehz kahdu brihdi to draugu. Jau wezzais Jhsaks us plahni nogullejees salka: lai wiffi peezi dehli nahkam tam preekschâ. Atnahkuschi, winsch dohd ikkatram deklam weenu mazzinu ar naudu, no ta wezzaka sakhdams, pee jaunaka beigdams, par fo tee dehli raudadami tam rohtu nobutscho. Pehz tas us draugu salka: „Sahz' nu dseedah!“ Zâ tas noteek, un pee pirmas dseefmas wezs Jhsaks wehl dseedalids, bet pee ohtras balfs jau fahf peetruht, kruitis tohp smaggas un pee beidsameem dseefmas wahrdeem wezzais kâ fwezzite isdseest un islaisch sawu garu eefsch Deewa rohlahm. — Tahdu drohfschibu mirschanas stundê un tahdu meeru paschu nahwi zeefchoht, dohd stipra tizziba un nenoseedfiga dsihwofchana.

III.

Weens lohzefflis tahs Dsirzeemos draudses no lamminna nowadda, nahze weenâ swehtdeenâ us Dsirzeemas basnizu pee mahzitaja. Praffihst, kas gan tam patihstams buhtu, tas atfatka, ka gribbam, lai preefsch wiffas draudses par winnu Deemu peeluhdsam. Atkat praaffihst, kahdas waijadsibas tam irr, tas isteiz: Ka tas sawam meeffigam brahlam effam pahri darrijis, ta leeta jau effoht preefsch teefas islihdsinata, bet tomehr firds tam ne effam meeriga, kaut gan brahllis wiffu peedeewis. Tapehz tas luhdsotees, to Deewa namma peeminneht, ka winsch preefsch Deewa un wiffas fristigas draudses apnemmahs, wiffur pehz fristigas taisnibas ne ween ar brahli, bet ir ar ikkatru zittu zilweku dsihwoht, bet ka ir pats Deews to gribbetu schehligi pasargahst no wiffeem netaisnibas darbeem, un ka zaur sawu Garru to ween wadditu us labbeem zelleem. — Tanni deenâ tas azzim preefschâ itt weffels likkabs, bet itt kâ winsch buhtu gribbejis us tunu nahwi fataifstees, tas pehz trim neddelahm jau kaprâ gulleja. labbi darra, kas sawas beigas allasch apdohma un tâ firdi skaidro. — Pateesi:

Zai nahwei irr weens skaidri darrams spehst
 Ustaisht to, kas grimmis nelectibâ,
 Un deldeht zilwezigas wahjibas.

III.

Engures zeemâ nomirre 1842 tâ gaddâ weena wezza nabbaga atraitne ar wahrdu Edde. Ta bija no fattolu tizzibas un jau fenn gaddcem ar sawu nelaiku wihru Engures widdû atnahkusi. Sawu leelâ wezzumâ, jo ta bij gan driht pee 80 gaddeem peedsihwojusti, winna wairs ne warreja no weetas tapt. Tas gohdigs fainneeks Gunna Jannis tai nowehleja sawâ pirti mittekli un siltumu. Tâ ta nabbadste weena patte buhdama, gan daschu deenu ne fo ne ehduft buhtu palikkust un baddâ nonihkusi, patte wairs ne spehdama ne redseht ne pa-eet; raddu, behrnu tai ne buht wairs ne bija, winna pagallam bij atstahsta, ja Deews, kas wiffu sinn un wiffu reds, ne buhtu par winnu apshehlojees. Winsch to wezzu weentuliti bes paliga ne pamette, bet tai suhtija ihstâ laikâ glahbeju, kâ kahdu engeli no debbestim. — Weena labba, tohti schehlfirdiga sweschineeze, dsihwoja kahdu brihdi Engures widdû, schi dabbuja dsirdeht no tahs pagallam atstahstas wezzenes, tulihst winna eet to raudsht, un atraddust to wezzu seewu tohti wahju un tukschu, ta tai apghda wiffu, kas waijaga, un no tahs deenas trihs reises par neddetu no-eet patte, wairak kâ werstes tahumâ, to apkehpt, un tai peeneft labbu ehdeenu un wiffu, kas tahdam wezzigam zilwekam waijaga. Tâ schi wezza sinneeze tappe apkehpta no tahs jaunâs sweschineezes, ka-

mehr fawu dwehfeli islaide un pee Deewa aisingahje. Za labfirdiga wehl gahdaja, ka lihktis jaunâ sahrfti tappe eeliktis un kfristigi pee Engures basnizas us kappfehtu tappe paglabbahrs, gohda labbad arri masas behres taifija. Us wezzenes krustu fchee wahrdi tappe rakstiti:

Sche dußs ta wezza Eddina,
 Kas smaggu muhichu baudija,
 Nu weegli semmes klehpi.

IV.

1824 tâ gaddâ ruddent weenâ muifchâ laudim pee rekrufcheem wakts bij jatur. Weenam tahdam waktimeekam feewa aifuhtha maifi ar fawu dehlu, kas bija sehns kahdu 8 nu jeb 10 gaddu wezs. Schis ar firgu nojahjis un tehnam to maifi nodewis, jahje wakkarâ atpakkat us mahjahm. Zif puffs zekku nojahjis, jauneklum fahf tohti falt, ja laifs bij tohti wehstrains un falligs. Wifsch aptur pee weenahm mahjahm, eet eekfchâ, un luhds, lai to paturram par nokri, jo wehifch winnu tohti zaur nehmis. Saimneeks ahtrumâ ne apdohma ne to laifu, ne to jaunumu fchi masa sehna, un atfakka tam: tewi es gan labprahf gribbetu paturrecht, bet tew arri firgs, un pee fchi gadda tohti knappa ehdu-ma, es tam ne warriu doht fo ehst. Saisl-dees labbi un dohdees us mahjahm, gan wehl warri aistapt. — Nu Deews ween fin-

na, kâ nabbadfinam gahjis! — Mahte to gaida wiffu wakkaru gan behdadamees, bet tas ne pahrnahf. Nafts tumfâ rohnahs firgs weens pats pee fakka. Nu laudis eet par tumfu, fawz un kleeds, bet ne fo ne manna ne dsird. Nihâtâ tohti agri mahte tekf us muifchu raudfihf, woi naw pee tehwa palizzis? Atfal naw ne neeka. Zehws atfakka, ka tas maifi nodewis, atfal us mahjahm effohf nojahjis. Sahf nu wiffi mekleht pa mahjahm, mescheem un fruhmeem, bet ne fo ne atrohn, dafcha neddeka aiseet un sehns ne mas ne gaddahs, tâ ka wiffseem jatizz, ka wilki to apeshdufchi. Zehwa firds tomehr ne dohdahs meerâ un wehl eet mekleht. Nu tas atrohn beidsoht winna zeppuriti un wehl tah-taki winnu pafchu grahwi sneegâ un leddû eegrimmufchu. Zé gan tas nabbadfinufch pahri jahdams, un kad warr buht firgs pafkuhptis, nokrittis, un nofallis kâ bija, nam fpehjis isfultees un tâ fawas jaunâs deenas beidfis teem wezakeem par leelu nobehdafchanu. — Kas to laffa, lai apnemmahs fawâ firdi ne kad fawu tumafa zilweku, kas pee winna nohtes laikâ griht glahbtees, nemihligi ne noraidiht, jo par lohpu buhs apfchehlotees pee nikna laika, zif wairaf par zilweku behrnu. Deewa wahrds fakka: „Mahjojeet labprahf zits zittu“ — un tas Kungs Jesus fakka: Ko juhhs effat darriufchi weenam no teem wifsmasakeem no manneem brah-

leem, to juhs mannim effat darri-
jufchi.

V.

Engures wezs mahzita's 1824 tā
geddā rakstiga ta:

Muhsu mihtā tehvu semmitē, gohds
Deewam! dauds beesati ne kā schahm reisehm
tahdus laudis atrohdam, kas grahmatas labbi
proht lassiht, un nu zaur tahm awisehm, kas
kā zehlfuchees, un kas, kā pee wiffahm zit-
tahm tautahm, fur fēnn gaddeem wezza tohti
mihtā un aprasta leeta irr, to prahū eekfch
dauds waijadfigahm atsibshahanahm baggatu
darrijuſchas, arri to pašchu pee latweefcheem
padarrihs — zaur schahm awisehm tā laffi-
schana taps tahda aprasta leeta, ka bes tahs
pahrtift ne warrehs. Bet zitti, faut gan
retti, ne ween proht rakstō. eespeestas grah-
matas lassiht, bet ir ar rohku rakstitas. Ar
preeku es tadeht atminnu, ka aispehrnā rud-
deni weens gohdigs un labs fainneeks no
Pleenu nowadda, fo es jau, kad wiuna tehws
weht dshwoja, kā tahdu lassitaju pasinnu, kas
eekfch wiffahm grahmatahm, bes kahdas at-
durfchanas lassija, peenuht pee mannim En-
gures basnizā. Tē wunsch man pasakka, ka
tohpohht daudsfahrt no faweem draugeem
luhgts, jaunus laudis derrinaht, kas gribb
laulibā fadohteas. Wunsch man tadeht luhdse,
arri es ne warretu tam tahdu runnu farak-

stiht, fo pee derribahm warretu teift. Gan
es to labpraht darriht apfohlju, bet praſſju:
woi tas arri warram rohku rakstus lassiht?
un parahdiju tam fawu spreddiki. Wunsch
apstattijahs un lassija gan labbi. — Nu es
mahjās pahrnahzis, farakstiju tahdu runnu,
tik skaidri kā ween warreju un to wiunam
eedewu. Pehzaki Wunsch man to runnu lassija
preekſchā tik jauki un skaidri, ka pats ne
buhtu warrejis labbaki lassiht. Zaur to Wunsch
man itt leelu preeku padarrija.

VI.

Raut Wahzsemme notizzis, to-
mehr ar schis stahstins, sché lai
irr lassams.

Wahzsemme buhdams es — (prahti
wezs mahzita's eekfch jaunahm dee-
nahm) weenā fwehtdeenā pehz basnizas laika
staigaju uskapſhtu. Turpart es redseju pulku
tahdu kappu, kas ar leeleem afmitneem bij
noklahti, fo dsirnu kalleji us tſchetrahm kan-
tehm tik gluddenus kā galdu bij apzirtufchi.
Us ikkatru afminu bija ta paglabbata wahrds
un wezzums eewihlehts un pee dascha bij itt
jauki un firfnigi wahrdi peelifti. Tur tohs
wirſrakstus lassidams, es staigaju wiſſap-
fahrt. Pee weena afminu peetappis, es ne
atraddu wairak eeshmetu, ka tik weenu roh-
ſiti, appakfch furras ſchee wahrdi bij laſſa-
mi: Tik daila wiuna bija! Gribbedams

sinnah, kas tanni fappâ gull, un papraffijis zeemâ, mannim tappe teikts, ka zeema kesteris ar paschahm rohkahm to rohsiti un tohs wahrduß effam eessihmejis, jo tam nabbagam paschâ neddelâ preeksch kashahm fawa jauna bruchte effam mirruß, un wißs zeems to lihds ar winnu effam apraudajis. — Tahda pußkrite un tahdi ihß wahrdi teiz wairak, ne kâ leela un garra flawa.

VII.

Kas tuwaku zilwetu glahbj, to Deems breefmâs schehlo un tam peefuhta atkat glahbejus. — Ruhfa Mahrtinsch Engurê, ar weenu mahju meite 1823 schâ gaddâ ar laiwu tappa apmesti un no Engures faimneeka lohga Mikleta un Zaurarfa Kahrta isglahbtri. Zittu waffaru schis lohgis ar fawu brahli Krist, peelahdejufchi leelu malkas laiwu Dundangê, us Rihgu sehgeleja. Pee Kalittenes stranti nonahkufchi, gaddahs stips weefulis, kas wißu laiwu glufchi apmett. Zitti labbi un gohdigi Kalittneeki to eerauga, schaujabs bes kahdas kaweschanas sweiju laiwâ un atwedd abbus brahlus dshwus mallâ. Ir ta laiwa, malka un zettas leetas tappe, zil ween warreja, isglahbtas.

VIII.

Weena laiku aprakstischana 1824
tâ gaddâ.

Dßrd! winsch nahß ar putni barrineem,
Rihra faulite tam zeku pahda.

Redß! ka wainags galwâ, pußkes rohtâ,
Un lagsdigall tam sehßch us kammescheem.

Zas mißtigais laipnais Meija mehneßis ir pee mums juhrmalneekeem atnahjis. Winsch atneßis ir pee mums jaunu preeku un zerribu us peekschu! Winsch, pateesi fakloht, wißfai raddibai, jaunu, jauka, sakku apgehrbumu dewis, ka warr teikt, ka ir Salamans wißâ fawâ gohdibâ naw tâ apgehrbts bijis, kâ weena waffaras pußkrite. Tapeßz eeksch wezzeem laikeem tappe schis mehneßis eeksch nomahletahm bildehm tâ nosihmehts: Weens smuidris, dailßch jauneklis, faulê patt labban lezzohß, nahß no salteem kalneem eeksch sakahm leijahm. Ap galwu, ap fruhstim un rohkâs tam wainagi no wißadahm pußkehm un wißadi waffaras putni dseedadami un no preeka lehkadami to pawadda. Bet lagsdigallina ta sehdeja tam us pascheem kammescheem! — Nu Meija mehneßis ir pee mums dauds labbumu un preezigus jaukumus atneßis. Wißâ Aprita mehneßi faules deenas gan ne truhke, bet faußi un dßestri wehji ween puhte un naktis bija falna. Zas aisturreja wißeem kofkeem tahs lappas, sahle nihke, un tee masee rudsu dahrsini, us scheem bija janostattahs ar nopuhßchanu! Bet, flawehts Deems, tas Meija mehneßis pataifa wißu par labbu! Jau par diweem lahgeem labs un augligs pehrfona leetus pamohdinaja wißas druwâs kâ no meega. Wißi waffaras putnini kahjâs un

par falteem kofteem lihds pafcheem padebbe-
fcheem tam mihtam Nadditajam fawas fla-
wes dseefmas leef fkanneht. Pafchi juhbras
putni newaid mehmi. Kad laiks rahms un faule
filiti fpibd, fchee taifa par juhru tahdu musti,
fa wifs juhbras klaijums atflann ween. Arridsan
juhbras mahte nam fchinnî pawaffarâ tohs swei-
neekus fawâ prahtâ pamettuffi. Jau pehz
gaweneem stipri wehji no mescha atpestija to
uhdeni no tahm stiprahm seemas faitehm.
Té bija tudal siwis arridsan klah, un wezzi
laudis ne warreja atminneht, fa tahdâ agrâ
gadskahrtâ tahda preeziga fwehtiba no dor-
fcheem Engures juhbras gabbalâ atrasta. Kas
tapehz nu staiga tohs zekus, kur waffaras
darbs to fauz, tam firds pilna no pateefigahm
un fwehtahm dohmahm, un ta nelaika augsti
zeenijama wezza mahzitaja Stendera wahrdi
atflann firdi un muttè:

Kalni un leiias, pats uhdens un mesch
Spibgulo, salko un fwehtibu plesch,
Debbes preeki firdi miht,
Deewa darbus usmanniht.

Ka tai gaddâ scho laifu warreja aprak-
fih, ta to ir turplikam warres, tapez to
peenehme.

IX.

Kas neweffelu tuwaku dseedinacht labbi
ne proht, tas lai paleef nohst ar wiffu fawu
gudribu, fa par fleptawu ne tohp. Zaur ne-
gudru ahrstefchanu jau dasch labbais preefsch

laikâ scho pafauli atstahjis, un kad pafchi
laudis gudraki ne taps, wehl zits labbais no-
suddihs. Weena ittin labba un gohdiga faim-
neeze Engures zeemâ, jau mahte no feptineem
behrneem, tappe wehl no Deewa ar to astotu,
weenu meiteni, apfwehtita. Pehz schahs dsim-
fchanas mahte kâ ir behrns itt fpirgti bija,
zeek tif tahdâ buhschanâ no mihta Deewa
warr isluhgtees. Bet jau daschus gaddus ta
mihta mahte lohti bij zeetuffi zaur neweffe-
lahm kahjahm. Nu to kahju fahpes kahpe
eeksch wiffas meefas, pee ka wehl weens sti-
pris fleppus to wahrdsinaja. Kâ nu jau
mehds, faiminu seewas nahk wiinu apmek-
leht. Starp fcheem ir weena wezza feewina
kâ gudrineeze gaddijahs, kas tai peenefs sah-
les, no kurrahm ta flawe, fa tahs lohti lab-
bas effam! Bet kahdâs tad tahs bija? Zah-
das, fo neusdrihst ne wahjam lohpan eedoht.
Zah^e bija drappes no Serpentina taifitas.
Schahs ar zukfuri pretti nehmuft, ta fakritte
jau tâ kâ us nahwi, un zeete gauschi leelas
mohkas. Bet Deews peewedde labbakus glah-
bejus. Engures muifchâ bija patt labban weens
fweesch dakteris atbrauzis. Zapatte labfirni-
ga fweeschineeze, kas ta wezza Eddina koh-
peeja pee tahs faimneezes patte bijuffi, luhds
iakteru, fa tas nahktu ar labbu padohmu
paligâ. Nu patte noeet ar wiinu us tahm
mahjahm. Dakteris atrohn to faimneezi lohti
wahju, un pats tizz, fa mas zerribas buhsim.

Somehr winsch noraksta tai kahdas labbas sahles, leef tai abbas kohjas zauras darriht, un iddeenas weenu sirnu no jauna eelikt un apfeet, zaur fo slimmiba tappe nowilkta no kruschim. Nu nehme ta labfiruiga ar fawahm mihtahm mahfahm kâ par deenu tâ par wissu zauru nakti neapnikkufchi to fawâ apkohrschanâ, to no wissahm leetahm aissfargadami, fo daktaris bij aisleedsis, un fo winsch wehlejis, to peeffappeja. Tâ, flawehts Deews! ta patte pehz nobeigtahm feschahm neddelahm mihrâm kâ mihteem behrneem par leelu preeku atspirge, tâ ka paschâ leeldeenâ ir basnizâ Deewam fawu pateizibu warreja atnest.

X.

Peminneschana tahs nelaikas Kaisere-
renes Elisabethe Aleksejewna.

1810 tâ gaddâ schi wissfchehlige Kaiserene dsihwoja 6 neddelas Pleenu muischâ un turpat juhâ pebrahs. Tahs pateefas sihmes no zeenigas Kaisere-
nes schehlafstibas un laipnibas, kas tahs sinn, lai atminn, kas ne sinn, lai lassa! Zo ohtru deenu pehz tahs atbraufschanas, ta likke diwi labbas faimneezes no abbahm Plunzu feh-
tahm atainacht un scheem bija to pirmu reisi Kaisereni jaewadda eetsch juhra, kamehr patte mas dauds aprastu un to weetu preeksch pehrschanas patte islassitohs. Par to weenigu gahjumu abbi tappe ar 2 seltagabbaleem

apdahwinati. Kad nu par diwi neddelahm Kaiserene jau pehrusees un ar teem latweeteem mas dauds apraddust, ta likke leelu patiskanu pee teem lautineem nomanniht. Dashedu deenu rihtâ agri tai tikke par Pleenu kalneem un laukeem seereht, un ar preeku ta skattijahs laudis strahdajam. Tapedz ta likke weenâ deenâ tanni jaukâ Pleenu muischas dahrsâ latweetu mahtes ar faweem behrneem fanahkt, un fanahkufchi, ta farunnajahs mas dauds ar mahtehm un glaimoja tohs behrninus. Ut kâ jauki tas bija skattitees! Ut jauku meelastu tappe wissi pazeeniti, un Kaiserene ar preeku skattijahs, kâ tee behrnini ehde un paehde. Weenâ tohti jaukâ un siltâ wakkarâ bija no teem leelungeem, kas no Pehterburga Kaiserenei bija lihds atnahkufchi, weens lustes lehgeris sagahdahs, kur leela muske un wissfadas spehles tappe turretas. Tas kunge, kas toreis Pleenus turreja, likke us to augstaku kalnu weenu augstu tohrni uszelt, no kurra wissu juhru un widdu lihds paschu Rihgu warr pahrskattithe. Schis bija nolikts no semmes lihds paschu wirsu ar eljes luktireem, silleem, dselteneem, salkeem un farkaneem, kas wissi degge. Tam tohrnim pretti degge eljes lukturi us zitteem augsteem kalneem ar stekkeh, zits zittam pretti stahdi-
teem. Tê pascha Kaisera un Kaiserenes wahrdi bija uggunt lassami. Weenâ leelâ salkâ buhdê, no eglu sarreem taifita, tappe

leels waffarinfch turrehts. Pehz tappe weens
 flunfungs ugguns nodedsinachts, un tà no pulk-
 sten peezeem lihds weeneem pehz rufsnachts
 pakawejahs patte Keiserene lehgeri. Tohti
 leels pulks zilweku bija no wiffeem pilfateem
 un muifchahm fabrauzis, tà ka Pleena kalni
 no laudim tà kà noklahti bija. No ta laika
 dabbuja tas kalns ar to tohrni to wahrdu:
 Elisabetes augftums, kas wehl itwee-
 nam azzis leez, kas garram brauz. Ikdeenas
 us wakkara puffes Pleenu aprinkti, fur tas
 widdus jo jaukiks bij, Keiserene gan no-
 jahje, un ta jauka Zehrftes muifcha un wi-
 uas dahrs tappe beesi apmeklehts. Kad nu
 tas pehrfchanas laiks bija nobeigts un Kei-
 serene atkal us Pehterburgu nobrauze, tappe
 tee, kas tai bija kalpojufchi, ihpafchi
 labbi apdahwinati, un Pleena lungs dabbuja
 weenu tabbakas dohfi no flaidra felta, ar
 weenu bildi us wahku, apliftu ar dahrgeem
 diamanta afmineem, furras wehrtiba tappe
 600 dahlderus freesta. Pleena fehts widdû
 bija par to laiku weens telts par basnizu us-
 taifhts, fur ik rihtôs, kà zehlfusees, Kei-
 serene nogahja fawu deewakalposchanu padar-
 riht. Us to weeru tappe pehz tahs nobrauf-
 fchanas weens jauns ohfols eestahdihts, kas
 nu, itt jauki labbi kohpts, aug un falko, un
 us fitteneem no gaddeem nofihmehts to gaddu
 1810.

XI.

Mehs zilweki, fur un kà mehhs no jau-
 nahm deenahm apraddufchi, tà labprahht mums
 patihf dsihmoht, nei fcho pafauli atstahht.
 Wiffa muhfu dsihwefchana, lai garra jeb
 ihfa buhtu, irr weena jauka, mihta un falda
 aprafchana. Pee ta ifkatris prahhtigais to
 pafchu kà to augftatu Deewa dahwanu zeenâ
 un gohdâ turr. Neweenam naw brijw to
 tihfchi beigt un atdoht, ja Deews pats to ne
 praffa. Zitti tik nelaimigi pafauê irr, ka tee
 to labbi ne apdohma un tihfchi, tà kà flinki
 un nepaklaufigi behrni, no tahs fhohlas is-
 behg, fur labbi wezzaki tohs pee labbas mah-
 zibas nodewufchi. Tâ zitti fcho pafauli ar
 warru atstahje, un ne fagaida to laiku, furâ
 pats Deews no fawas fhohles nofauks. Gu-
 dri wezzaki dsenn tahdu behrnu, kad wajjaga
 irr, ar fitteneem atpakkal. Bet fo darrihs
 Deews? To ganna fawâ laikâ finnahht dab-
 bufim! — Rakfittajam tohti firds nofahpu-
 fees, ka dabbuja dsirdeht, kahds warras darbs
 pafchâ fhchâ fhwehtdeenâ pehz swaigsnes dee-
 nas Engures draudfê, Basuna mahjâs pa-
 darrihts. Weens fâimes wihrs, Andreis
 wahrdâ, jau us 40 gaddeem wezs buhdams,
 kam feewa un 4 behrni bij, to beidsamu ned-
 delu gauschi nolaipees un prahhtâ nofkummis
 lizzees. Rihtâ agri wufch no iftabas paneh-
 mis jaunu ftrikli un eet ahra. Ar to no-
 gahjis falmu fhkühnî, turpat pee greesta pa-

kahrees. Pehz kahdahm diwahm stundahm, feewa ne warredama to fagaidiht, eet wiinnu mekleht. Ir eeksch schuhna eegahjust, ta eerauga to farram. No isbailehm ta nogihbt un patriht. Pehz atkal atmohdusees, ta zatlahs un fauz no namma laudis. Schee eet un raista to semmè, gribbedami to wehl paglahbt; bet winsch jau gluschi bij noslahpis. Deews lai schehlo to nabbagu grehzigu dwehfeli un peemekle eeksch tahdahm leelahm behdahm to nabbagu atraitni un tohs behrinus.

No tahdeem warras darbeem, lai Deews farga! Bet no ka tas gan warr nahkt, kà pee meefahm weffeli zilweki to faldu dsihwibu, to jauku apraschanu pasaulè, kas jau bes tam kà azzumirkliis nosuhd, ar warru tihfchi pohsta un atmett? Muhsu widdû eeksch ne dauds gaddeem jau feschi tahdi atrasti, no kurreem gan noproht, zaur fo tas nahzis. Diwi wehl jauni wihri, abbi stipri brandawihnu dschere un ta aplamneeka darbus ween darrija; weens pahrgreesahs kaslu un tas ohtrais noschahwahs. Tas treschais no isbailehm par zeetu strahpi, fo patte mahse tam no funga pëefohlijust, pats laidarâ naktt pakahrees. Tas zettortais dsihwoja eeksch mahjahm ar paschu brahli eenaidibâ, un ka tam bija ja - eet pee zitta itt labba faimneeka, winsch noschahwahs. Tas pëektais dsihwoja eenaidibâ ar paschu feewu un nobeidsahs affâ.

Tam festam, kas bija meerigs un labs frohders, nomirre feewa, fo winsch gauschi mihsleja, un tizzedams ka ne warrehs bes winnas pahrtikt, winsch weenu neddelu pehz behrehm eemettahs pats dsikkâ affâ. Tik zaur kluffu, fwehru un labbu apdohmu warr zilweks no ta glahbtees. Tâ tas notikke pee weena funga, kas eeksch sawahm leelahm sirdsbehdahm jau ar weenu ihfu sohbenu us meschu gahjis, tur wissu nobeigt. Bet eedams us zekku winsch tâ dohina un runna pats ar fewim, un schohs wahrduis sawâ kabbatu grahmatinâ usraksta:

Woi buhschu kahds, woi ne? tas praffams gan.
 Woi labbat irr tohs pasauls traktumus
 Un nahwes dsellonus zeest kluffam sirdi,
 Jeb pohstiht wissu leelu mohkas pulku,
 Un pohstobt pihschids kritt? kritt pihschids? meegâ!
 Gan wairak naw! Weens meesinsch tas
 Tè glabbj to dwehfeli no breefsmibahm,
 Kas wahjas meesas teefa irr. Zeef jauki
 Klahjahs taifnai sirds; kritt kappâ, — duffeht! —
 Bet duffeht ween? — Woi sapni ne redfehè? —
 Ak, tè masgis dohmahm durrah! Tee sapni
 Nahwes meedstâ, kad meefa pihschids
 Lohp, irr baidoht nikni! Schee mahza muhs
 To smaggu juhgu garâ muhschâ panest
 Pazeetitâ. Kurfsch zeestu sahpes gan,
 Gan sebrgas, negudru lepniibu, ta
 Schehziga netaisniibu, to sirdeshu
 No ta kas miblestibu nosmahda,
 To likkumu sagrohfschannu, kà ir
 Kad gekkis gohdadarbus nosmehjis,
 Kad spehtu nasis sirdè durts, no jauna
 Meeru eedoht. Kahds gekkis tas, kas wehl

To meefas nafu ilgaf fehlotu?
 Bet bailiba, kas pehz tabs nahwes buhë,
 Za femmite, fur tas les nobrauzis,
 Eefch wezzahm mahjahm aikaltees naw fpehjis,
 Jëranj tai drobfchai rohkai wiffu fpehku.
 Të labbat mohkas funamas tihf neft,
 Râ freet fur funams naw. — Tâ darra patte
 Girds muhs wiffus bailë mastizzigus.
 Labs apdohmë mehrdina tahs apnemfchanas
 Ahtru fpehku, un katrië warra darbs
 Us pafchu zellu teffoht jau isnihtft.

Schohs wahrds teizis, usrafstijis un
 wehl labbi apdohmajis, eemett fohbenu uppë
 un greefees us mahjahm, neffis un dsihwojis
 pazeetigi, kamehr pats Deems to nofauzis. —
 Ak krittigs un prahta zilweks, peefauz Dee-
 wu, turri labbu apdohmu un darri labba,
 tad tu dsihwof!

XII.

Zahs meefas fwezze irr ta azz!
 Weens pateefigs wahrds, kas pafaulë, no pa-
 fcha Jesus teiks, wehl atfann. Râ nelai-
 migs weens zilweks irr, kam azzu gaischums
 truhft, kas to fauli ne warr redseht un kam
 wiffur tumfcha nafks ween leekahs. Zahdâ
 leelâ meefas nelaimë buhtu Engures zeemâ
 tas fainneeks Rihfche Pehteris glufchi pa-
 gahjis, kad fehligas firdis to ne buhtu pa-
 glahbufchi. Diwi gaddus winfch zeete gau-
 fchi ftipras fahpres galwâ un azzis. Par
 nafki tas ne warreja gulleht, nei gaismu par
 deenu panest. Sahles un padohmu winfch

gan luhgdams mefleja, fur ween warreja,
 bet ne fur ne atradde. Bet pehz grufstahm
 zeefchanahm tam leels un labs paligs nahze.
 Zapatte mihfa un firdsfchehlige fwefchineeze,
 kas to wezzu nabbadfihfi Edde fohpuff,
 tapatte dabbu ir fcho ar azzim nelaimigu
 Pehteri redseht. Zuhdal ta rafsta grahmatu
 us Jalgawu pee ta tohti prahtiga un lab-
 praht palihdfiga daktera D***, kas jau par
 fimeem, ar azzim pagahjufcheem, paligu naw
 atrahwis, un zif warredama tam tahs kaites
 isstahfta. Tas tai atrakfta, fa labbaki buhtu,
 kad pats dabbutu winnu papreefch apraud-
 fihf, un tad labpraht lihdfefim, zif ween
 warrefim. Patte nu braudama us Jalgawu,
 nem Pehteri lihds un peemedd to pee dak-
 tera. Winfch to apraudfijis, dohd labbu zer-
 ribu, un ir sahles, isstahftidams, fâ tahs
 jabruhfe un fâ tam pee tahm jaturrahs.
 Nobraufufchi atfal us Engurehm, ta ifdee-
 nas patte noet eefch Pehtera mahjahm, tam
 tahs sahles eefch azzim laift un us ta flatti-
 tees, fa wifs pehz daktera wahrdeem pareift
 tohp darrihts. Tâ pahri par diwi gaddeem
 par winnu gahdajufi un tahs azzis tam foh-
 puffi, tai un fâ labbai dwehselei tas faldais
 preeks bij, fa fchis Pehteris nekahdas leelas fah-
 pes wairs ne wannaja, fa wiffur warreja ftai-
 gahf un darbu paftahdaht. Ras nu dahdu
 labbu un krittigu darbu tahs fehlehftibas
 un tuwaka mihlestibas no flaidra labba prahta,

bes kahdas maffas, tik ilgi bes wiffas ap-
nintſchanas darrijs? — Gribb kahds wiinna
wahrdu ſinnaht, tas lai laffa latweefchu
Awifes Jelgawâ 1826 tâ gadda is-
dohſtas, 30 tâ lappitê.

XIII.

Engures draudſe lohſti maſa, pee
juhrmalas buhdama tik turriga nam,
kâ zitta draudſes us ſemmehm, un
zaur to baſniza ne ween nabadſibâ,
bet ir parradôs kirituſi bija. Jau tai
truhke altara ſwezzeſ, un ar maſahm tauku
ſwezzehm bija jaglahbjahs. Baſnizas lahde
tik draudſ ne fanahze, ka wiffas gadda is-
dohſchanas buhtu islihdſinatas tappuſſhas.
Bet weens lohſti labſirſnigs draudſes lohze-
lis to bija nomannijs un zeenâ lizzis. Par
Jahneem wiinſch nobraudzis pee mahzitaja,
atneſs tam 4 leelas jautas altana ſwezzeſ
no ſkaidra waſſa, un pee ta wehl dahwana
baſnizai 10 fudraba rublus, bet pee ta arri-
luhdſ, ka to wahrdu ta deweja ne weenam
ſinnamu ne darritu. Kâ wiinſch gribbeja, tâ
arriidſan notikke. Bet Deews to dahwanu
kâ ir to mihtu deweju ſinn! un kâ rakſtihts
ſtahw, to labprahtigu deweju miht pats Deews;
ka ſchi augſta laime pee ta paſcha un pee
wiinna peederrigeem wiſſâ muhſchâ mannama
buhtu, to wiſſi lohzecli tahs draudſes no ſirds
tam arwehleja, kurreem wiinſch tahdâ wiſſê leelu
preeku kâ gohdu padarrijs.

XIV.

Ka daſchi labbi latweefchu ſaimneeki,
eekſch ſawas buhſchanas ar wiſſu ſaimi eekſch
gohda un labbâ ſlawâ dſihwojuſchi un beigu-
ſchi, no ta teem aiſmigguſcheem par gohda
pilnu peeminneſchanu, teem atliktuſcheem par
preeku un labbu uſſtubbinofchanu ſiunas doh-
damas. Tahdu ſinnu warr laffitaji arriidſan
no weena ſaimneeka ſagaidiht, kaſ 65
gaddus wezs buhdams 1827 tâ gaddâ
Engures draudſe pee mihtu Deewa no-
gahjis, un kam ſawa ſaimneeze, 55 gaddus
wezza, eekſch trim neddelahm paſſat ſteigu-
fees. Schis ſaimneeks, Andrejs wahrdâ,
ſatureja Sillina mahjas Apſchuzeemâ, daudi
netruhke no 40 gaddeem, un kaſ pee Zehr-
ſtes muſſſhas nu peederr. — No wiinna warr
pateekſ teikt, ka wiinſch bijis labs dehts prett
wezzakeem, labs un peetizzigs laulahts draugs
un labs tehws prett paſcheem meeſſigeem kâ ir
ſaimesbehrneem. — Sawus behrnus wiinſch
neween turreja glihti un jauki azzim preekſchâ,
bet ir gahdaja, ka tee eekſch tahdahm leetahm
pee laika eemahziti un ar tahm apraſti tappe,
zaur ko tee ſowâ laikâ ar gohdu warretu
ſtrahdahſ un dſihwoht. Grahmataſ laſſiht,
wiinſch mahzija wiſſeem un ir likke mahziht,
un netaupija naudu teem ikreis jaunus pee-
pirkt. Zaur to walidija eekſch mahjahm pa-
reiftiba un ſahſtiba. Un preeziga ſwehtiba tam

nahze zaur gudru apdohmu, un neapnikkufchu darbu, gan mahjäs, gan par semmi, gan par juhru. Ta tam laimojees, wiffas mahjuehkas jaunas un tik jaukas ustaiſht, ka fweſchineeks, kas usſtattahs, tahs par ſweineeta fehtu neturrehs. Ar ſawahm laiwahm, kas, kà ir zittas ſweineeku leetas, us tizzibu bij taiſſtas, wiſch tohs tablakus zeltus par wiſſu muhſu juhru brauzis. Tà apmekleja wiſch Sahmu ſemmi, Pernawu, Wenti, leepaju, ja ſchahm reiſehm ir paſchu Klaipehdi. leetas, kas ikatram fuggineekam us juhrazelkeem waijadſigas, tam netruhke. It waſſaras wiſch fuhtija ſawus ſweineetus Dundangà, kurreem wiſch labbu pelniſchanu zaur to peekſappeja. Preeks tam bija daſham nabbagam, kas neſinnaja kà maiſi pelniht, darbu atwehleht un pareiſi atsmakſaht. Tapehz ka tas zeems tablu no baſnizas gull, un tee zeema laudis ſawus nomirruſchus draugus Keſterzeema kappòs noglabbaja, wiſch ſagahdaja weenu kapſehtu us weenu jauku pakalnu, uszehle turpatt weenu pulkſtenu pee ſwanniſchanas, un likke to weetu no mahzitaja eefwehtihht. Dauds leelas laiwas wiſch lizzis buhweht, kurrus wiſch atkal, kà tas laiks to neſſe, Rihgà ar augleem pahrdewe. Tà uſtaihija wiſch, weenu bordinu, kas tam 500 dahlderus maſfaja. Rà nu to reiſ patlabban leela fuggu lahdeſchana pee Rihges gaddijahs, tad wiſch us diweem braukumeem ſawu naudü atpelnija,

un tad Rihgà par 900 dahldereem fuggulahdetajeem pahrdewe. Ar zittahm leelahm laiwahm wiſch wedde wrakti gan us-Rihgu, gan no Rihgas un tà ir us zitteem pilſateem. Pee ta wiſch ne bija ſtohps un ween nau-dakſahrigs, bet wiſch dewe labpraht, un ik gaddus Engures baſnizu un tohs, kas tanni ſtrahda, labbi apdahwanaja. It fwehtdeenäs, kad tik weffels un ne us zelkeem bija isbrauzis, winnu redſeja Deewa nammà, un peeturreja ſawu ſaimi un behrnus pee Deewakalpoſchanas. Tà pehz kriſtigas pareiſibas wiſch, kà ſaimneeks, tehws un maiſeſtehws, pehz tehwa mirſchanas, 38 gaddus dſihwojis, Dundangà tà faſlimme, ka, ne neeka ſpehdams ſtrahdaht, wiſch no dehla mahjäs likke pahrwettees. No ta laika wiſch mannija leelu ſawahjoſchanu eekſch wiſſeem meefas lohzeleem, kamehr par wiſſu ruddeni un ſeemu dauds zeetis, beidsoht ſawu padohmu, ar ko Deews to bija fwehtiis, ſaweem behrneem pehz taiſnibas isdallijis, wiſch eekſch meera nodewe atkal ſawu dwehfeli eekſch ſawa Deewa rohkahm.

XV.

Łaipna-paſemmiba pee weena Keſhina.

Weens Pranzoſchu Keſhwiſch, eekſch ilgeem wezzeem laiſkeem, bija us meddiſchanu isjahjis, un tablu no ſawas pils nomadijees.

Kad stipris leetus winnu panahze, wünsch ap-
turreja weenâs mahjâs. Notahpis no sirga
wünsch atrohd weenu wezzu feewinu nammâ
strahdajam. Schai wünsch teizahs ka tas
effam weens no Rehnina fullaineem, un ka
tas nikns gais to speescham té ehku melleht,
un tai praffa, arri tai nebuhtu tam doht ko
paehst. Ra to dsirdejusi, ta gohdiga feewina
notekk schigli pee kaimina un weenâ azzumirkli
ta nahk noffummusi atkal atpakkat. Rehninsch
praffa, par ko tu tik behdiga effam? Schi
atbild, es patlabban biju pee kaimina winnu
luhgt, ka wünsch man palihdsetu, ka es juhs
warretu pa gohdam pameelohk; bet winnam
wairak naw ka tik weena tihtera mahtite, un
to wünsch nebuht negribb doht, ja tam naw
brishw arridsan nahkt un kohpâ ehst. Un ka-
dehl ne effi tu lizzis winnu atnahkt? praffa
Rehninsch. Ak, zeenigs kungs! atbild ta fee-
wina, tapehz ka wünsch tahds sohbu gals irr
un ka wünsch zaur faweem johkeem ikweenu
few gribb par draugu darritees; winnu dsir-
deht kâ wünsch tehrse, jums gallâ nebuhtu
patihkams. Leez winnu tik atnahkt, fakka
Rehninsch, kas pee fawas plahnas maltites
gribbeja palustetees. Za feewina eet prohjam
un pehz weenu ihfu brihdi ta nahk atkal at-
pakkat ar to kaiminu, kas fawu tihteru roh-
kâs neffe. Maltite tohp nu ahtri fat. isfita, ga'ds
usklahs, pee furra nu abbi weefchi nosehshahs.
Zas kaiminsch darra nu dauds johkus, par ko

Rehninam jafmeijahs. Schis nu gribb sin-
nahk, par ko wünsch tik zeeti us ta speedees
ar weenu kungu no Rehnina pils fawu tih-
teru kohpâ ehst, jo laudis no semmas kahrtas
jau no tahda mehds bailigi atkahptees. Ak!
atbild wünsch, pilns no leela preeka, es ne-
spehju faturretees, jo manna firds lohti ilgojahs
ar mannu Rehninu kohpâ maltiti ehst. Za,
zeenigs, schehligs Rehnin! fakka wünsch wehl
tam pee kahjahn kridams, es juhs atsinnu,
es appaksch jums esnu deenejis, es preeksch
jums esnu karrâ bijis! Ak, kurfch Pranzoh-
sis neaismakfatu labpraht to gohdu, kas man
schodeen irr! Tahdi pateizibas wahrdi gahje
tam labbam Rehninam lohti pee firds. Wünsch
pazelt winnu augfcham un labbi gihmê eeffat-
tijeas, winnu nu arridsan atschst. Praffa nu,
ko tu mihtais draugs par wiffahm zittahm
leetahm labpraht gribbetu ka es tew dohtu?
Zeenigs Rehnin! atbilda wünsch, zekkôs met-
tees, es juhs luhdsu, pazekait man muifch-
neeku kahrtâ. Tew par muifchneeku pazelt,
kahdas dohmas tew prahtâ nahk? Tawa firds
irr labba, bet taws dsimmums naw gaismâ,
un naw sinnams. Tew par muifchneeku pa-
zelt? Ehrms! fakka wehl Rehninsch pafmee-
damees, un kas buhtu tawa zilts sihme?
Manna zilts sihme? ak, par to man naw
behdas! labbi! kahda tad ta buhtu? Manna
tihteru mahtite, isfauze wünsch johkadams.
Rehninsch newarreja fmeeklu faturrecht, un

fakka, tawa tisteru mahtite? Lai ir ta paleek
kã tu luhdsis. — Tee pehznaškami no šcha
semneeka wehl dšhwojam Pranzoschu semmẽ
un wehl peeturram fawã zilts sšhmẽ jeb seh-
gelt weenu tisteru mahtiti.

XVI.

Eeksch nemeerigeem karralaškeem, zilweti
no wiffahm tautahm, kas schehligu širdi pee-
kobj, lihds kã ween warr. — Kad Kreemu
Keisera štiprais karraspehks 1812 Spranzosu
karraspehku no Kreemu walšis neween bija
aisdsinnis, bet ir ispoštšijis, un nu ir Wahz-
semmi gahje glahbt, apštahjajs weens Kasaka
pulkš pee weena zeema, kur wiffi laudis bija
ismuktušchi. Zitti karrapulki bija wiffas mah-
jas islaupijušchi. — Tomehr peejahj weens
Kasaks pee weenahm, un eegahjis, ko wunsch
redš? Zuffschus šeenmallus un 3 šewas, kas
rauda. No šcheem weena gull tohti wahja
plahnẽ us weenu midšeni no šalmeem. Ta
bija us to pašchu brihdi šawa^s mahtes raises
pahzšetufi, un winna behrnunsch gulleja plifs
tai blakkam. Kasaks newarr šarunnatees,
bet redš gan to leelu truhkumu eeksch mah-
jahm. Šchakli wunsch tapehz pee-est pee tahs
mahtes, panemm to behrnianu un eetianis ša-
wõs paltrakkõs, šchaujahs atkal us šawu šir-
gu un dohdahs auliflis prohjam. Naudamas
brehz tahs šewas tam pakkal, lai tik behrnu
ardohdam! Kasaks tik mett ar rohku, lai tik

paleekam meerã, un nošfehje pee šawa pulka.
Zeitun eetinn tas to behrnu weenã wadmã-
las gabbalã, šalaffa no šaweem beedreem, kur-
reem wunsch ar ihšeem wahrdeem pašakka,
ko eeksch tahm mahjahm redšeht dabbujš,
6 šudrabba rubbetus, un jahj pee tahs mah-
tes, noleek tai blakkam to eetihstu behrnu, un
nodohd tai rohka to naudu. Nojahjis atkal,
preeka un pateizibas affaras no tahm šewahm
to pawaddija.

Peelikkums.

Šchee un wehl dauds zitti šahšti no
wezzaka Engures mahžitaja Brandt šarak-
štiti, pehz tam, kad ko bija dširdejis, redš-
jis, jeb arri zittã wãlkodã laššijis, un es, wianu
dehls, luhdsu ikkatru laššitaju, lai mannam
mihtam tehvam ne ko par launu ne nemm.
Gribbam pẽeminneht tohs wahrduš, kas šahw
rakštiti pee ta Šw Jahna 3 nodakkã 21 pantinã:
„kas dohdahs us taisnibu, tas nahš preekšch
gãifmas, ka winna darbus warr redšeht, jo
tee darriti eeksch Deewa.“

Kas no ta, jeb no zitta nepareiši irr dar-
rihts — to ne gribbam noteefahšt, jo rakštihš
šahw tapatt arridsan pee ta Šw. Matt. 7
nod: 1 pan:

„Ne šohdait, kã juhs ne tošpat šohditi.“

Mans tehws teefšahm wiffu, ko wunsch
rakštija, šabbã prahtã dahwinaja un tã es arri
weenu šahštinu šchẽ peeekku, ko es šawã

laikâ rakstôs likku eespeest. Schis stahstis tâ skâm:

Mums wisseem sinnams, ka zaur muhsu augsta semmes waldineefa scheblastibu itkattram, kam rekrushchôs ja-eet, wâlka dohta ispirkrees. Bet retti kahds irr, kam tik dauds naudas buhtu, ka winsch, kad wajadsiba tam usnahk, scho naudu warretu noskaltitees. Tâ arri weens jauneklîs no muhsu puffes fawôs deenesta-gaddôs tik bija fakrahjees, ka tam wehl trihsdesmit fudraba rubli truhke. Schim nu arri bija ja-ispehrkaks, bet ne sinnadams, kur gan scho beidsamu naudu warehs eemantohk, winsch zerreja us fawa wezza leelkunga palihdsibu. Pee ta winsch atnahk, isstahsta fawu wajadsibu, un luhds, lai winnam ar scho naudu palihds, un sohla to ar leelu pateizibu ardoht, zif drihs to buhs nopelnijis. leelkungs, kam schehliga sirds gan, itt wezs un neredsigis buhdams, jaunektam tomehr atbild: Draugs! tu sinni, ka es fawâs wezzâs deenâs labbraht meerâ gribbu dsihwoht, un tahdas behdas wairs ne usnemt, jo tu ne buhst tas weenigajs, kas tahdu palihdsibu luhgfees; tadehl eij us mahjahm, un lai Deews tew palihds! — Jauneklîs noskummis no kunga istabas eet ahrâ. — Bet leelkungan puissis bija flahk, kas labbi ismahzihst, ar fawu rakstischanu winnam kalpoja un winnu apkohpe. Schis, wissu to redsejis un dsirdejis, apschelojahs pahk to pagasta

puiss un apnehmahs fawâ sirdi, no fawas nabbadsibas pats tam palihdschekt. Winsch eet pee fawu skappiti, isnemm trihsdesmit fudraba rublus un gribb steigtees, fawam noskummuscham tuwakam scho naudu doht. Bet fawu kungu apkohpdams winsch no istabas tuhliht ne warreja isekt, un kungs fahze us winnu tâ runnahk: Man schehl, ka mans dehls naw mahjâs; jo winnam manna nauda rohka un es to nabbagu jaunekli us winnâ atnahkschanu ne gribbu likt gaidiht. Bet es sinnu, ka tew tik dauds naudas gan buhs, ka tu man to warrest doht. — Ar leelu preeku puissis wissus rublus, kas winnam jau kabbatâ bija, fanemm un kungam dohd. Behras! kam tu tik dauds naudas pee sewis kraht turri? Ta kungs brisnodamees winnu jautaja un winsch lehnigi atbild: Ak! to es gan muhscham ne darru, bet redsejis, ka juhs, zeenigs tehws! to puiss ne paklausijekt, es apnehmohs no fawas puffes winnam palihdschekt, un tadehl scho naudu jau biju isnehmîs no fawa skappa, gaididams us to azzumirkli, kad man wakkas buhs, winnam to nest ahrâ. — Eij, steidsees, tâ kungs winnam fakka, fauz winnu schurp! Ne tew buhs winnam palihdschekt, es pats to darri schu. Bet tu ar fawu schehligu brahta prahku, so tu winnam, kas naw taws rads, gribbeji porahdiht, man lohri effi eepreezinajis.

Swehtigi tee, kam schehliga sirds: tee arri schehlastibu dabhuhs.

Padohms.

Tehws, mahte, kurreem scho grammatinu dahwinaju, laffet to paschu, ja prohteet, faweem behrneem, bet tikkai bes atdurschanas preefschâ, un kad tee mahzahs atsiht, ka to-mehr labba leeta irr, raksiht un lassih, un tee wehtejahs, to eemahzitees, tad darbojees pats ar faweem behrneem tâ. Lai behrns bohstawus ismahzahs un kad tohs jau pasihst, tad leez tam faut kahdu grammatinu preefschâ un lai winsch tanni tohs pirmus wahrdu-lohzeklus famekle, kâ: ba — da — wa — ra — ri — jeb: ab — ag, — ak u. t. j. un mahzi winnu tohs isfazzih. Kad winsch to labbi proht, leez winnu tahdus wahrdu lohzeklus mekleht, pee kurreem trihs bohstawi irr, kâ: tas — rau — man — nem u. t. j. un ir tohs leez winnu isfazzih. Kad behrns to eemahzijeas, waddi winnu tahlak, un mahzi winnu wahr-dus ar diweem lohzekleem fasaukt, kâ: lab-bi — dar-ra — strah-da — stat-tahs — dsir-di — un ja winsch ir to pilnigi proht, tad peenem tohs wahr-dus ar trim un tschetreem lohzekleem, kamehr behrns ismahzahs wiffus wahr-dus lassidams isfazzih. Tas tew bet ne jadarra ka eelsch skohlas, fur behrnam jamahzahs, woi gribb, woi negribb, bet kâ kaulinus ar winnu mesdams.

Aprihst tas behrns tâ ar tew spehleht, tad aistaisi fawu grammatinu, un gaidi, ka-

mehr behrns pats nahf, tew luhgt. Usstubbinafchana no tawas puffes gan derriga, bet zeeta peespeefchana tew ne warru nowehleht, jo raksihts stahw Ewes. Gr. 6 nod: 4 pant: „juhsh tehwi, ne tirrinajeet fawus behrns, bet usaudsinajeet tohs eelsch pahmahzifchanas un pamahzifchanas ta Kunga. „Un woi tas Kungs ne irr ta mihlestiba, un woi winsch ne sakka Ew. Matt. 11 nod. 30 pant „mans juhgs irr laipnigs, un manna nasti weegla“. No Deewa puffes neweenam wairak jausleef, ne ka tas spehj panest. Zilweks, jau behrns buhdams, dauds eespehj, kad winnam tikkai pee wisseem labbeem darbeem labs prahts rohnahs. Labba preefschihme zilwekeem, ir behrneem par labbu usstubbinafchanu derr, un mannu padohmu wehrâ uemdams, tu tehws, jeb mahte, faweem behrneem dauds fo preefsch lassidams, zaur to dauds fo eespehfi, un pats mahzidams, winnus us labbu zessu waddihfi. Deews, tas wiffaugstakais, lai tew, kad tu tâ darbojees dohd fawu swehtibu, un to preeku leef redseht, ka taws behrns peenemmahs gudribâ un peemihlibâ pee labbeem zilwekeem, kas, kad waijadsihs, tew warr nahft palihgâ.

Druckfehler.

Seite 7, Zeile 1, 1824. S. 8 Z. 8, Schz. Z. 18, jo. Z. 27 warru. S. 10 u. 11 mahzitajs. S. 12 Z. 24, zittas. Z. 29 rahda. S. 23 Z. 29 tahdu. S. 24 Z. 18, altara und falls noch einiges der Aufmerksamkeit entgangen seyn sollte, welche Fehler-Kundige anzumerken gebeten werden.

Gallawahrd s.

Ne wisseem fchi grahmatina tohp dah-
winata, bet tikkai draugeem, un ihpafchi tah-
deem, kas mannu tehwu pasinne, un ir
manni pasihst, un labpragt to grihb dsir-
deht, fo meh s, tãpat tehws, fã es,
fawã kluffã kambarinã strahdadami, ef-
fam darrijusch i. Gan tas, fo es fche
no ta ihpafchi muhsu latweefchu drau-
geem parahdu, masums irr, jo ifkates
gan prattih s, fa meh s wiffwairak eefsch
Deewa-wahrd a effam darbojuschees, bet
mans prahts fcho reis tikkai us to neffahs,
fo parahdiht, kas fã jauneem tã ir wez-
zeem lehti warr derreht, un ihpafchi pee-
ta, fa behrni zaur wezzaku palihgu eefsch
grahmatu lassischeaans labbi tohp wadditi.
Ja Deews manneem darbeem labbas sekmas
dohs, tad es grihb u turpma f pasihstameem
un nepasihstameem jo wairak dahwinagt,
tahdã prahdã, fahdã es, Engures mah-
zitajs buhdams, gan drihs if sweht-
deenas fawus mihlus klausstajus atlaidu,
preefsch swehtischanas tohs wahrdus teif-
dams: Deews! dohd meeru tawai semmet.

